

Achtergrond bij bekwaamheidseisen NLT leraren

November 2021, Nelleke den Braber en Elise Quant

Een aantal jaar geleden, in 2012, heeft een landelijke werkgroep van de Stuurgroep Verankering NLT een competentieprofiel voor NLT leraren opgesteld¹. Dit kwam voort uit de gedachten dat het geven van het vak NLT een ander beroep doet op vaardigheden, houding en kennis van een leraar dan bij de monovakken en daarom een NLT-specifieke aanvulling nodig heeft.

De beschrijving was gekoppeld aan de toen geldende SBL-competenties die de competenties beschreven voor leraren in het vo. Deze SBL-competenties waren tot augustus 2017 de landelijke wettelijke kaders voor leraren en algemeen in gebruik in zowel lerarenopleidingen als binnen scholen bijvoorbeeld, voor beoordelingen.

Sinds augustus 2017 zijn deze SBL kaders vervangen door een nieuwe set bekwaamheidseisen². Uiteraard is er inhoudelijk grote overlap met de oude bekwaamheidseisen, maar de ordening van deze bekwaamheidseisen is anders en ook de formulering is flink gewijzigd. Het was dus gewenst om opnieuw kritisch te kijken naar het competentieprofiel van NLT leraren en de koppeling met de huidige bekwaamheidseisen.

Hoe zijn we te werk gegaan?

We hebben voor de eerder geformuleerde aanvullende eisen voor NLT uit 2012 gekeken bij welke van de nu geldende bekwaamheidseisen ze passen. Als de bekwaamheidseisen dekkend zouden zijn voor NLT zou het kunnen betekenen dat geen nlt-specifieke eisen nodig zijn om te formuleren. Dit bleek niet het geval en een NLT specifieke invulling bleek nog steeds van belang.

Ook is nagegaan of de beschreven set uit 2012 nog aanvulling behoefde gebaseerd op de huidige praktijk van NLT en nieuwe inzichten. Dit bleek niet nodig te zijn.

Een vervolgstap was het bestuderen van de bekwaamheidseisen uit 2017 om te bepalen in hoeverre we het leraarschap binnen NLT hierin herkende. Hoewel het zeker als basis volledig toepasbaar was binnen NLT kwamen enkele zaken naar boven die onderbelicht leken:

- a. Het werken in een team van NLT leraren is nog niet voldoende benoemd. In een NLT team kunnen sommige taken en daarmee samenhangende competenties samen of door een van de leraren uit het team uitgevoerd worden. Ook de contacten buiten de school voor buitenschools leren wordt als optioneel benoemd in de bekwaamheidseisen ('indien relevant'), maar dat is voor nlt niet optioneel.
- b. In de algemene beschrijving wordt wel genoemd dat er relatie is met andere vakken, maar slechts beperkt. Voor de interdisciplinaire component zouden aanvullende beschrijvingen benoemd moeten worden.
- c. De kennis van het vakgebied vraagt aandacht. Het is niet haalbaar om alles te weten wat in de modules behandeld wordt en boven de stof te staan, maar dat moet binnen een team wel gedekt zijn of verworven worden. Dit moet aandacht krijgen.

¹ <https://elbd.sites.uu.nl/2017/07/27/competentieprofiel-docent-nlt-2/>

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraren>

- d. Voor nlt leraren zijn attitudeaspecten belangrijk als leergierig en open staan voor nieuwe ideeën. Dit kan vallen onder de professionele basis van de bekwaamheidseisen, maar vraagt wellicht om extra aandacht. Daarom is er gekozen dit apart te benoemen.
- e. In de bekwaamheidseisen gaat het om het overzien van leerlijnen en curriculum. Echter bij NLT is het van belang dat leerlijnen en curriculum ontworpen worden, bij voorkeur binnen het team. Dit vraagt dus om een actievere houding en een aanvullende formulering.

Met bovenstaande aandachtspunten zijn nieuwe indicatoren geformuleerd voor de NLT specifieke invulling. De conceptbeschrijving, met achterliggende argumenten, is voorgelegd aan netwerk vakdidactici NLT en de NLT-sectie van de NVON. Feedback is verwerkt en heeft geresulteerd in bijgevoegde beschrijving.

Gebruik van dit document

Elke docent met een eerstegraadsbevoegdheid in één van de vakken aardrijkskunde, biologie, natuurkunde, scheikunde, ontwerpen of wiskunde is automatisch ook bevoegd om NLT te geven, mits hij op zijn school opereert als lid van multidisciplinair NLT-team. Bevoegd betekent echter nog niet automatisch bekwaam. Daarmee kan dit document gebruikt worden bij het opleiden, werven en professionaliseren van NLT docenten.